

Valtuustoaloite EU:n vammaiskortin haltijan ja saattajan maksuton lippu linkki-liikenteessä

Aluehallitus 14.01.2025 § 19

Valmistelija	hallinnon asiantuntija Ella Sofia Aniranta, p. 040 506 5610
Selostus asiasta	Yleistä Aluevaltuuston 10.12.2024 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite EU:n vammaiskortin haltijan ja saattajan maksuton lippu linkki-liikenteessä (Katja Isomöttönen ja allekirjoittaneet). Toimivalta Hallintosääntö 142 §
Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus antaa valtuustoaloitteen edelleen palvelujohtaja Nina Peräsen, vammaispalveluiden palvelujohtaja Päivi Junnilaisen ja vammaissosiaalityön palvelupäällikkö Elina Hienolan valmisteltavaksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Aluehallitus 07.10.2025 2876/00.05.01/2024	
Valmistelija	palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729 palvelupäällikkö Elina Hienola, p. 050 331 2737 palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783
Selostus asiasta	Yleistä Aluevaltuuston kokouksessa 10.12.2024 jätettiin Katja Isomöttösen ja muiden allekirjoittaneiden toimesta valtuustoaloite koskien EU:n vammaiskortin haltijan ja saattajan maksutonta matkustamista Linkki-liikenteessä. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Keski-Suomen hyvinvointialueella selvitetään yhteistyössä kuntien, Linkki-liikenteen ja hyvinvointialueen kanssa mahdollisuus ottaa käyttöön maksuton Waltti- matkakortti kaikille Linkki-paikallisliikenteen alueella asuvien EU-vammaiskortin haltijoille ja heidän saattajilleen. EU:n vammaiskortti on tarkoitettu henkilöille, joilla on oikeus Kelan vammaistukeen tai jokin muu virallinen päätös, joka osoittaa tuen tarpeen. Kortti toimii viestinnän tukena, se ei korvaa virallisia tukimuotoja tai etuuksia, mutta auttaa tilanteissa, joissa käyttäjä haluaa osoittaa esimerkiksi avustajan tarpeen ilman erillisiä asiakirjoja. Suomessa kortin toimeenpanosta vastaa Tukena säätiö, joka tekee kehittämistyötä vammaisjärjestöjen, palveluntarjoajien, Kelan, terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Vammaiskortin hakeminen tapahtuu Kelan kautta.

Valtuustoaloitteen esitystä perustellaan esimerkiksi asiointi- ja virkistysmatkojen helpottumista yhdessä avustajan kanssa sekä arjen sujuvoittumista. Lisäksi maksuton joukkoliikenne saattaa vähentää VPL-matkojen tarvetta ja vähentää syrjäytymistä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Linkki Jyväskylässä pyörätuolilla liikkuvat asiakkaat matkustavat maksutta matalalattiakalustolla ajettavassa liikenteessä. Asiakkaan mukana oleva avustaja matkustaa myös maksutta. Tämä etuus ei ole kuitenkaan voimassa seutuliikenteessä eikä Linkki-VIP-palveluliikenteessä.

Vammaisen asiakkaan avustaja matkustaa maksutta sekä Linkki Jyväskylä että seutuliikenteen Waltti-vuoroilla, kun asiakas näyttää kuljettajalle A-merkityn EU:n vammaiskortin. Asiakas maksaa itse käyttäjäryhmänsä mukaisen lippuhinnan. EU:n vammaiskortin haltijoita oli 8.8.2025 päivitetyn tilanteen mukaan Jyväskylässä 764 henkilöä ja seutuliikenteen Waltti kuntien alueella lisäksi vielä 310 henkilöä.

Linkki-joukkoliikenteessä on valtakunnallisestikin kilpailukykyiset hinnat. Etuuksia on lapsille, nuorille, opiskelijoille sekä 65-vuotta täyttäneille. Erilaisten kampanjoiden aikaan voi Waltti-matkakortin ladata jopa -30 % halvemmalla. Yksittäisen ryhmän maksuttoman joukkoliikenteen käytön mahdollistaminen ei kohtele tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti muita käyttäjäryhmiä. Hyvinvointialueella on paljon erityisryhmiä, ja kaikkien kohtelu palveluissa ja niiden saatavuudessa tulee olla yhdenmukaista. Waltti-matkakortit palvelevat vain Jyväskylän ja lähikuntien asukkaita. Maksuton lippu joukkoliikenteessä helpottaisi ja sujuvoittaisi pääasiassa heidän arkeaan, mutta ei edistäisi alueellista yhdenvertaisuutta.

Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin paljon hyötyjä, jotka allekirjoittaneet näkevät maksuttomasta linja-automatkasta vammaiskortin haltijalle. Eutunnuksellinen vammaiskortti takaa jo nyt vammaisen henkilön avustajalle maksuttoman matkan. Vammainen henkilö voi matkustaa joukkoliikenteessä samaan hintaan kuin vammatonkin.

Vammaisen asiakkaan näkökulmasta olennaista on, pystyykö hän käyttämään joukkoliikennettä vai ei. Jos ei pysty, on tärkeää turvata mahdollisuus virkistäytymiseen, sosiaaliseen elämään ja asioiden hoitamiseen muiden, erikseen myönnettävien liikkumisen tuen palveluiden avulla.

Hyvinvointialueen taloustilanteesta johtuen ei katsota mahdolliseksi toteuttaa EU:n vammaiskortin haltijan ja saattajan maksutonta matkustamista Linkki paikallis- tai seutuliikenteessä.

Talous

Talousarviossa ei ole tähän varattuna määrärahaa.

Toimivalta

Hallintosääntö § 142

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi

Päätös